

PRESUDA SUDA (sedmo vijeće)

9. listopada 2014. (*)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Tržišno natjecanje – Državne potpore – članak 107. stavak 1. UFEU-a – Pojam ‚državne potpore‘ – Porez na imovinu na izgražene i neizgražene nekretnine – Osloboženje od poreza“

U predmetu C-522/13,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Juzgado Contencioso Administrativo nº 1 de Ferrol (Španjolska), odlukom od 12. travnja 2013., koju je Sud zaprimio 1. listopada 2013., u postupku

Ministerio de Defensa,

Navantia SA

protiv

Concello de Ferrol,

SUD (sedmo vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, predsjednik vijeća, A. Arabadjiev (izvjestitelj) i J. L. da Cruz Vilaça, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Wathelet,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Concello de Ferrol, M. Villalba López, *procuradora*, i D. Vidal Lorenzo, *abogado*,
- za španjolsku vladu, L. Banciella Rodríguez-Miñón, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, E. Gippini Fournier i B. Stromsky, u svojstvu agenata,

odluživši, nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez njegovog mišljenja, donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumaženje članka 107. stavka 1. UFEU-a.

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Ministerio de Defensa (španjolskog ministarstva obrane) i Navantia SA (u daljnjem tekstu: Navantia), s jedne strane, i Concello de Ferrol (općine Ferrol), s druge strane, o oslobođenju od poreza na imovinu na zemljište koje je tome društvu dano na korištenje.

Pravni okvir

3 Kraljevska zakonodavna uredba 2/2004 o preinaci teksta zakona kojim se uređuju lokalne financije (Real Decreto Legislativo 2/2004 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales), od 5. ožujka 2004. (BOE br. 59 od 9. ožujka 2004., str. 10284.), u verziji koja se primjenjuje u glavnom postupku (u daljnjem tekstu: Zakon iz 2004.), definira porez na imovinu kao „stvarni, izravni porez, nametnut na vrijednost nekretnina, na način propisan ovim Zakonom“.

4 Članak 61. stavak 1. Zakona iz 2004. predviđa:

„Oporezivi događaji uključuju sljedeća prava na izgrađenim ili neizgrađenim ruralnim ili urbanim nekretninama i nekretninama s posebnim karakteristikama:

- a) upravna koncesija na same nekretnine ili javne službe kojima su namijenjene;
- b) stvarno pravo građenja;
- c) stvarno pravo plodouživanja;
- d) pravo vlasništva.“

5 Članak 62. navedenog zakona, naslovljen „Oslobođenja“, u stavku 1. točki (a) određuje:

Od poreza su oslobođene sljedeće nekretnine:

- a) one koje su u vlasništvu države, autonomnih zajednica i jedinica lokalne samouprave, i koje se izravno koriste u svrhu sigurnosti građana, obrazovanja ili kao zatvori, kao i nekretnine u vlasništvu države koje se koriste u svrhu nacionalne obrane.“

6 Članak 63. stavci 1. i 2. Zakona iz 2004. određuju:

„1. Porezu podliježu, kao porezni obveznici, fizičke i pravne osobe [...] koje su nositelji prava koje uključuju, u svakom slučaju, oporezivi događaj.

[...]

2. Odredbe iz prethodnog stavka ne dovode u pitanje pravo poreznog obveznika na prijenos porezne obveze, u skladu s pravilima običajnog prava.

Tijela javne uprave i subjekti ili tijela iz prethodnog stavka prenijeti će iznos dugovanog poreza koji se primjenjuje na osobe koje, s obzirom na to da nemaju svojstvo poreznog obveznika, koriste njihovu nekretnine ili imovinu uz naknadu. Potonje su dužne obaviti prijenos. U tu svrhu, preneseni iznos određuje se na temelju dijela katastarske vrijednosti koja odgovara korištenoj površini i gradnji izravno povezanima sa svakim najmoprimcem ili nositeljem prava korištenja.“

Činjenice glavnog postupka i prethodno pitanje

7 Navantia je poduzetnik u stopostotnom vlasništvu španjolske države. Njezina djelatnost

sastoji se u gradnji i održavanju ratnih brodova za potonju i druge države, ?lanice ili ne?lanice Europske unije, te u proizvodnji, popravcima i održavanju raznih proizvoda za privatni sektor, prvenstveno u području pomorstva i energetike.

8 Navantia ima brodogradilište koje se nalazi na području Concello od Ferrol, ?ija površina iznosi 932.348 m². Sporazumom zaklju?enim 6. rujna 2001. španjolska vlada dala je zemljište, koje ima u vlasništvu a koje odgovara tom brodogradilištu, na korištenje Navantiji u obliku prijenosa prava korištenja za iznos od jednog eura godišnje (u daljnjem tekstu: Sporazum iz 2001.).

9 Porez na imovinu na to zemljište, koji iznosi 590.308,77 eura za 2010., nametnuo je Concello Ferrol za godine prije 2008.

10 Kao vlasnik navedenog zemljišta, a zbog prijenosa samog prava korištenja na Navantiju, španjolska je država obveznik poreza na imovinu, u skladu s ?lankom 61. stavkom 1. to?kom (d) Zakona iz 2004. Na temelju Sporazuma iz 2001. španjolska država prenosi iznos tog poreza na Navantiju, tako da u kona?nici potonja mora snositi teret.

11 Za 2008. i naredne godine španjolska država i Navantia zatražile su od Concello de Ferrol, na temelju ?lanka 62. stavka 1. Zakona iz 2004., oslobo?enje od poreza na imovinu za zemljište na kojem je sagra?eno brodogradilište, koji im je odbijen. Ta je odluka o odbijanju osporena pred nadležnim sudovima i taj je spor predmet glavnog postupka.

12 Presudom od 22. listopada 2012. Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Visoki sud Galicije) poništio je prethodnu presudu Juzgado Contencioso?Administrativo n° 1 de Ferrol od 25. studenoga 2011., kojom je potonji odbio tužbu koja mu je bila podnesena, utvrdivši da treba priznati zatraženo oslobo?enje od poreza. Predmet je stoga upu?en sudu koji je uputio zahtjev.

13 Juzgado Contencioso?Administrativo n° 1 de Ferrol smatra da zatraženo oslobo?enje od poreza može uklju?ivati davanje državne potpore protivne ?lanku 107. stavku 1. UFEU?a u korist Navantije, s obzirom na to da bi to oslobo?enje bilo odobreno iz javnih sredstava društvu u državnom vlasništvu i da ono narušava ili prijeti da ?e narušiti tržišno natjecanje.

14 Štoviše, sud koji je uputio zahtjev smatra da bi, kao krajnji korisnik zatraženog oslobo?enja, Navantia dobila selektivnu prednost jer bi joj se porezno optere?enje koje uobi?ajeno snosi – i koje snose njezini privatni konkurenti u području brodogradnje – smanjilo na ra?un gubitka prihoda za Concello de Ferrol. Glede ja?anja tržišnog položaja Navantije na tržištima na koja se odnose njezine vojne i civilne djelatnosti, s jedne bi strane tržišno natjecanje moglo biti narušeno a s druge bi strane utjecalo na trgovinu izme?u država ?lanica.

15 U navedenim okolnostima Juzgado Contencioso?Administrativo n° 1 de Ferrol odlu?io je prekinuti postupak i postaviti Sudu sljede?e prethodno pitanje:

„Je li oslobo?enje od poreza na imovinu u korist [Navantije] u skladu s ?lankom [107. UFEU?a]? Je li oslobo?enje od poreza koje država ?lanica [Kraljevina Španjolske] može predvidjeti u odnosu na zemljište [...] koje ima u vlasništvu, dano na korištenje privatnom poduzetniku ?iji je kapital u cijelosti u državnom vlasništvu [...] i koji joj isporu?uje robu i usluge kojima se može trgovati izme?u država ?lanica, u skladu s ?lankom 107. UFEU?a?“

O prethodnom pitanju

16 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pita, u bitnom, treba li ?lanak 107. stavak 1. UFEU?a tuma?iti u smislu da oslobo?enje od poreza na nekretnine na zemljištu u državnom

vlasništvu, koje je dano na korištenje poduzetniku čiji je kapital u cijelosti u državnom vlasništvu i koji na tom zemljištu proizvodi proizvode i pruža usluge kojima se može trgovati između država članica na tržištima otvorenima tržišnom natjecanju, predstavlja državnu potporu zabranjenu tom odredbom.

17 Najprije valja napomenuti da Sudu nije upućeno pitanje usklađenosti s člankom 107. UFEU-a davanja zemljišta, od strane države članice, na korištenje privatnom poduzetniku uz simboličnu naknadu.

18 Glede postavljenog pitanja, treba podsjetiti da je, na temelju članka 107. stavka 1. UFEU-a, ako nije drugačije predviđeno Ugovorima, svaka potpora koju dodijeli država članica, ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će se narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama.

19 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, kvalifikacija „potpore“ u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a zahtijeva da svi uvjeti iz te odredbe budu ispunjeni (presuda Komisija/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, t. 38. i navedena sudska praksa).

20 Stoga, da bi se nacionalna mjera mogla okarakterizirati kao državna potpora u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, mora se, kao prvo, raditi o intervenciji države ili intervenciji putem državnih sredstava, kao drugo, ta intervencija mora biti takva da može utjecati na trgovinu među državama članicama, treće, mora davati prednost svom korisniku i, četvrto, treba narušavati ili prijetiti da će narušiti tržišno natjecanje (presuda Komisija/Deutsche Post, EU:C:2010:481, t. 39. i navedena sudska praksa).

21 Kao prvo, treba ispitati treći od navedenih uvjeta, prema kojem mjera o kojoj je riječ mora davati prednost svom korisniku. Glede toga, treba napomenuti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, državnim potporama smatraju se intervencije koje su bez obzira na svoj oblik takve da mogu staviti poduzetnike izravno ili neizravno u povoljniji položaj ili koje treba smatrati gospodarskom prednošću koju poduzetnik korisnik ne bi ostvario u normalnim tržišnim uvjetima (presuda Komisija/Deutsche Post, EU:C:2010:481, t. 40. i navedena sudska praksa).

22 Stoga se potporama osobito smatraju intervencije koje u različitim oblicima smanjuju troškove koji uobičajeno opterećuju proračun poduzetnika i koje su time, iako nisu subvencije u strogom značenju riječi, iste naravi i imaju identične učinke (presuda Bouygues i Bouygues Télécom/Komisija i dr. i Komisija/Francuska i dr., C-399/10 P i C-401/10 P, EU:C:2013:175, t. 101.).

23 Iz tog proizlazi da mjera kojom tijela javne vlasti određenim poduzetnicima dodjeljuju povoljniji porezni tretman, koji, iako ne uključuje prijenos državnih sredstava, stavlja korisnike u povoljniji financijski položaj od ostalih poreznih obveznika, predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Međutim, porezne olakšice koje proizlaze iz opće mjere primjenjive bez razlike na sve gospodarske subjekte nisu državne potpore u smislu članka 107. UFEU-a (presuda P, C-6/12, EU:C:2013:525, t. 18. i navedena sudska praksa).

24 U ovom predmetu, iz spisa kojim Sud raspolaže proizlazi da je, s jedne strane, prema Sporazumu iz 2001., Navantia dužna španjolskoj državi vratiti porez na imovinu koji je dugovan Concellu de Ferrol, u skladu s člancima 60. i 61. Zakona iz 2004., za zemljište koje ona koristi i na kojemu je izgradila brodogradilište i da, s druge strane, osporeno oslobođenje od poreza, predviđeno člankom 62. istog zakona, ima za posljedicu da niti je španjolska država platila taj porez Concellu de Ferrol niti je, posljedično, Navantia platila porez španjolskoj državi.

25 Nadalje, nesporno je da, u skladu s člankom 61. stavkom 1. Zakona iz 2004., svaki poduzetnik koji obavlja djelatnost na privatnom ili javnom zemljištu i koji ispunjava jedan od uvjeta navedenih u toj odredbi podliježe porezu na imovinu. U tom smislu Concello de Ferrol tvrdi da gotovo svi poduzetnici ispunjavaju jedan od tih uvjeta i da samo specifični mehanizam prijenosa prava korištenja, koji se provodi na temelju Sporazuma iz 2001., omogućuje Navantiji da izbjegne biti kvalificirana kao porezni obveznik.

26 Osim toga, kao što je naveo Concello de Ferrol, iz članka 63. stavka 2. navedenog zakona proizlazi da, u netipičnim slučajevima kao što je onaj u glavnom postupku, u kojima korištenje zemljišta ne prati jedno od prava koja čine oporezivi događaj koji dovodi do poreza na nekretnine, postoji zakonska obveza za španjolsku vladu da prenese taj porez na korisnika zemljišta, a Sporazum iz 2001. zadovoljava tu zakonsku obvezu.

27 U tim okolnostima potrebno je uzeti u obzir da je porez na nekretnine porez koji uobičajeno plaća Navantia i da oslobođenje koje ona uživa ima učinak izravnog smanjivanja, bez potrebe za daljnjim intervencijama, troškova koji uobičajeno opterećuju proračun poduzetnika istog statusa kao Navantia. Stoga se čini da takvo oslobođenje od poreza daje Navantiji gospodarsku prednost.

28 Ako španjolska vlada tvrdi da, u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (a) Zakona iz 2004., oslobođenje od poreza predviđeno tom odredbom nije bilo uvedeno u korist poduzetnika poput Navantije, nego isključivo u korist španjolske države kao obveznika poreza na imovinu, te da se predviđeni ciljevi odnose na razloge nacionalne obrane, važno je napomenuti da razlozi na kojima se temelji jedna mjera potpore nisu dovoljni da bi se odmah mogla izbjeći kvalifikacija takve mjere kao „potpore“ u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, jer ta odredba ne pravi razliku između uzroka i ciljeva državnih intervencija, nego ih definira u odnosu na njihove učinke (presude Comitato „Venezia vuole Vivere“ i dr./Komisija, C-771/09 P, C-773/09 P i C-776/09 P, EU:C:2011:368, t. 94., i Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, t. 77. i navedena sudska praksa).

29 U ovom predmetu, kao što proizlazi iz točaka 24. do 26. ove presude, čini se da, na temelju članka 62. stavka 1. točke (a) i članka 63. stavka 2. Zakona iz 2004. i u skladu sa Sporazumom iz 2001., oslobođenje od poreza na imovinu dovodi do izravnog smanjivanja, bez potrebe za daljnjim intervencijama, troškova koji uobičajeno opterećuju proračun poduzetnika istog statusa kao Navantia.

30 Budući da španjolska vlada tvrdi da takvo oslobođenje treba smatrati naknadom za usluge koje je Navantia izvršila kako bi ispunila obveze javne službe, tako da ta mjera ne može dati nikakvu prednost tom poduzetniku, važno je napomenuti da postojanje veze između, s jedne strane, ovog oslobođenja od poreza i, s druge strane, možebitnih usluga od javnog interesa koje pruža Navantia, ni na koji način ne proizlazi iz spisa kojim Sud raspolaže.

31 U tim okolnostima potrebno je utvrditi da oslobođenje od poreza na imovinu daje Navantiji gospodarsku prednost.

32 Osim toga, treba podsjetiti da članak 107. UFEU-a zabranjuje potpore koje „stavljaju

određene poduzetnike ili proizvodnju određene robe u povoljniji položaj“, odnosno selektivne potpore (presuda P, EU:C:2013:525, t. 17.).

33 Stoga, iako mjera kojom tijela javne vlasti dodjeljuju određenim poduzetnicima povoljniji porezni tretman koji, iako ne uključuje prijenos državnih sredstava, stavlja korisnike u povoljniji financijski položaj od ostalih poreznih obveznika, predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, to ne vrijedi za porezne olakšice koje proizlaze iz opće mjere primjenjive bez razlike na sve gospodarske subjekte, koje nisu državne potpore u smislu iste odredbe (presuda P, EU:C:2013:525, t. 18.).

34 S tim u svezi, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da članak 107. stavak 1. UFEU-a zahtijeva da se utvrdi stavlja li neka nacionalna mjera, u okviru određenog pravnog sustava, „određene poduzetnike ili proizvodnju određene robe u povoljniji položaj“, u usporedbi s drugima koji se nalaze, glede cilja koji se želi postići tom mjerom, u usporedivom inženjerskom i pravnom položaju (presuda Portugal/Komisija, C-88/03, EU:C:2006:511, t. 54. i navedena sudska praksa).

35 Prema tome, kvalifikacija nacionalne porezne mjere kao „selektivne“ podrazumijeva, prije svega, preliminarnu identifikaciju i ispitivanje zajedničkog ili „uobičajenog“ poreznog sustava primjenjivog u dotičnoj državi članici. U odnosu na zajednički ili „uobičajeni“ porezni sustav potrebno je, nadalje, ocijeniti i utvrditi mogu li selektivni karakter prednosti dodijeljene predmetnom poreznom mjerom te dokazati da ona odstupa od navedenog zajedničkog sustava, jer uvodi razlikovanje među subjektima koji su, glede cilja poreznog sustava te države članice, u usporedivom inženjerskom i pravnom položaju (presuda Paint Graphos i dr., C-78/08 do C-80/08, EU:C:2011:550, t. 49.).

36 S tim u svezi, iz elemenata kojima Sud raspolaže proizlazi, s jedne strane, da, u skladu s člancima 60. do 63. Zakona iz 2004., svako posjedovanje ili korištenje zemljišta dovodi, na temelju, do obveze plaćanja poreza na imovinu. Stoga treba smatrati da je sustav ovog poreza referentni pravni sustav za ocjenu možebitnog selektivnog karaktera predmetne mjere oslobođenja od poreza.

37 S druge strane, već je napomenuto da je, odstupanjem od općeg pravila navedenog u prethodnoj točki, korištenje zemljišta na kojem se nalazi Navantijino brodogradilište, primjenom spornog oslobođenja od poreza i na temelju Sporazuma iz 2001, koji uređuje prijenos samog prava korištenja tog zemljišta za navedenog poduzetnika, oslobođeno od poreza na imovinu.

38 Stoga je važno utvrditi je li oslobođenje od poreza poput onog iz glavnog postupka takvo da stavlja Navantiju u povoljniji položaj u odnosu na druge poduzetnike koji se nalaze u usporedivom inženjerskom i pravnom položaju glede cilja koji se želi postići španjolskim sustavom poreza na imovinu, a to je oporezivanje posjedovanja ili korištenja zemljišta.

39 S tim u svezi, iz spisa proizlazi da se oslobođenje od poreza za nekretnine u vlasništvu države „koje se koriste u svrhu nacionalne obrane“, predviđeno člankom 62. stavkom 1. točkom (a) Zakona iz 2004., može primjenjivati na sve djelatnosti poduzetnika poput Navantije bez potrebe razlikovanja imaju li one vojni ili civilni karakter, utvrđivanje čega je zadaća nacionalnog suda.

40 Stoga treba uzeti u obzir da se, glede cilja oporezivanja posjedovanja ili korištenja zemljišta, u pravnom i inženjerskom stanju usporedivom s Navantijinim ne nalaze samo poduzetnici koji posjeduju ili koriste zemljišta u svrhe koje se djelomično odnose na nacionalnu obranu, nego i oni koji posjeduju ili koriste zemljišta isključivo u civilne svrhe.

41 Prema tome, jasno je da je, u odnosu na potonju skupinu poduzetnika, Navantia uživala, glede svojih civilnih djelatnosti, poreznu olakšicu koju nisu mogli zatražiti drugi poduzetnici koji su

se nalazili u usporedivom ?injeni?nom i pravnom položaju. Stoga treba utvrditi da je odnosna porezna olakšica *a priori* selektivna.

42 Me?utim, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, pojam državne potpore ne odnosi se na državne mjere koje uvode razlikovanje izme?u poduzetnika i stoga su *a priori* selektivne jer to razlikovanje proizlazi iz prirode ili strukture poreznog sustava u koji spadaju, što je na državi ?lanici da dokaže (presuda Portugal/Komisija, EU:C:2006:511, t. 52. i 80. i navedena sudska praksa).

43 Mjera koja ?ini iznimku od primjene op?eg poreznog sustava doista može biti opravdana prirodom i op?om strukturom poreznog sustava ako država ?lanica o kojoj je rije? može dokazati da ta mjera izravno proizlazi iz osnovnih i vode?ih na?ela njenog poreznog sustava. U tom pogledu treba praviti razliku izme?u, s jedne strane, ciljeva dodijeljenih posebnom pravnom režimu i koji su mu izvanjski i, s druge strane, mehanizama priro?enih samom poreznom sustavu potrebnih za postizanje tih ciljeva (presuda Portugal/Komisija, EU:C:2006:511, t. 81.).

44 U ovom predmetu, iz dokaza podnesenih Sudu ne proizlazi da je španjolska vlada iznijela ijedan argument kojim bi dokazala da zatražena porezna olakšica proizlazi izravno iz osnovnih i vode?ih na?ela poreznog sustava te države ?lanice kao ni da je ona nužna za rad i u?inkovitost poreznog sustava. Osim toga, kao što je navela Europska komisija, ne ?ini se da je oslobo?enje od poreza za nekretnine u vlasništvu države koje se koriste u svrhu nacionalne obrane izravno povezano s ciljevima samog poreza na nekretnine. Me?utim, zada?a je nacionalnog suda da utvrdi postoje li opravdanja, uzimaju?i u obzir sve relevantne elemente spora koji se pred njim vodi.

45 S obzirom na sva navedena razmatranja, treba ustvrditi da je, u ovom predmetu, tre?i uvjet, koji se odnosi na postojanje gospodarske prednosti za korisnika zatražene mjere, vjerojatno ispunjen.

46 Kao drugo, glede prvog uvjeta, koji se odnosi na intervenciju države ili putem državnih sredstava, treba napomenuti da samo prednosti dodijeljene izravno ili neizravno putem državnih sredstava ili koje ?ine dodatan trošak za državu treba smatrati potporama u smislu ?lanka 107. stavka 1. UFEU?a. Štoviše, iz samog teksta te odredbe i pravila postupka utvr?enih u ?lanku 108. UFEU?a proizlazi da prednosti dodijeljene putem drugih sredstava, koja nisu državna, ne potpadaju u podru?je primjene predmetnih odredaba (presuda Bouygues i Bouygues Télécom/Komisija i dr. i Komisija/Francuska i dr., EU:C:2013:175 t. 99. i navedena sudska praksa).

47 Stoga je važno provjeriti postoji li dovoljno izravna veza izme?u, s jedne strane, prednosti dodijeljene korisniku i, s druge strane, smanjenja državnog prora?una, odnosno dovoljno konkretnog gospodarskog rizika za optere?enje tog prora?una (vidjeti, u tom smislu, presudu Bouygues i Bouygues Télécom/Komisija i dr. i Komisija/Francuska i dr., EU:C:2013:175, t. 109.).

48 U tom pogledu, s jedne strane, nesporno je da je zatraženu poreznu olakšicu uvela španjolska država i da ona stoga predstavlja intervenciju potonje. Nadalje, jasno je da smanjenje troškova koji bi uobi?ajeno optere?ivali prora?un Navantije, koje proizlazi iz tog oslobo?enja od poreza, ima za posljedicu smanjenje prora?una Concella de Ferrol.

49 U tim okolnostima uvjet koji se odnosi na intervenciju države putem državnih sredstava može se smatrati ispunjenim, a zada?a je suda koji je uputio zahtjev da to provjeri.

50 To se utvr?enje ne može pobiti argumentacijom španjolske vlade, u okviru koje se ona poziva na presude Streekgewest (C 174/02, EU:C:2005:10) i Distribution Casino France i dr.

(C-266/04 do C-270/04, C-276/04 i C-321/04 do C-325/04, EU:C:2005:657). Štoviše, ta sudska praksa nije relevantna za glavni postupak jer se odnosi na situaciju koja je različita od one u tom postupku, u kojem je porez integralni dio mjere potpore i stoga i sam čini potporu. Međutim u glavnom se postupku nikako ne tvrdi da porez na nekretnine sam po sebi znači potporu, nego samo to da oslobođenje od njega u predmetnom slučaju znači potporu u korist Navantije.

51 Kao treće, glede drugog i četvrtog uvjeta koji se odnose na utjecaj na trgovinu među državama članicama i na konkurentnost oslobođenja od poreza poput onog o kojemu je riječ u glavnom postupku, treba podsjetiti da, u svrhu kvalifikacije nacionalne mjere državne potpore, nije potrebno utvrditi stvarni utjecaj predmetne potpore na trgovinu između država članica i stvarno narušavanje tržišnog natjecanja, nego samo ispitati može li ta potpora utjecati na trgovinu i narušiti tržišno natjecanje (presuda Libert i dr., C-197/11 i C-203/11, EU:C:2013:288, t. 76. i navedena sudska praksa).

52 Osobito se, kada potpora koju država članica dodijeli jača položaj poduzetnika u odnosu na ostale poduzetnike konkurente u trgovini unutar Zajednice, smatra da ta potpora utječe na potonje (presuda Libert i dr., EU:C:2013:288, t. 77. i navedena sudska praksa).

53 U ovom je predmetu nesporno da je sektor brodogradnje tržište otvoreno za tržišno natjecanje i trgovinu između država članica, na kojem je Navantia dakle u položaju tržišnog natjecanja s drugim poduzetnicima. Osim toga, kao što proizlazi iz podataka navedenih u odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, to ne vrijedi samo za civilne djelatnosti tog poduzetnika, nego i za njezinu djelatnost u vojnom sektoru.

54 U takvim okolnostima zatraženo oslobođenje od poreza može utjecati na trgovinu između država članica i narušiti tržišno natjecanje, a zadatak je suda koji je uputio zahtjev da to utvrdi.

55 Iz toga slijedi da četiri uvjeta iz točke 20. ove presude mogu biti ispunjena u ovom predmetu. Međutim, zadatak je suda koji je uputio zahtjev da provjeri treba li, uzimajući u obzir sve relevantne elemente spora koji se pred njim vodi, ocijenjene u skladu s elementima tumačenja koje je dao Sud, navedena porezna olakšica biti kvalificirana kao državna potpora u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

56 S obzirom na sva prethodna razmatranja, odgovor na postavljeno pitanje jest da članak 107. stavak 1. UFEU-a treba tumačiti u smislu da oslobođenje od poreza na nekretnine na zemljištu u državnom vlasništvu, koje je dano na korištenje poduzetniku čiji je kapital u cijelosti u državnom vlasništvu i koji na tom zemljištu proizvodi proizvode i pruža usluge kojima se može trgovati između država članica na tržištima otvorenima tržišnom natjecanju, može predstavljati državnu potporu zabranjenu tom odredbom. Međutim, zadatak je suda koji je uputio zahtjev da provjeri treba li, uzimajući u obzir sve relevantne elemente spora koji se pred njim vodi, ocijenjene u skladu s elementima tumačenja koje je dao Sud, navedena porezna olakšica biti kvalificirana kao državna potpora u smislu te iste odredbe.

Troškovi

57 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (sedmo vijeće) odlučuje:

Članak 107. stavak 1. UFEU-a treba tumačiti u smislu da oslobođenje od poreza na nekretnine na zemljištu u državnom vlasništvu, koje je dano na korištenje poduzetniku čiji je kapital u cijelosti u državnom vlasništvu i koji na tom zemljištu proizvodi proizvode i pruža usluge kojima se može trgovati između država članica na tržištima otvorenima

tržišnom natjecanju, može predstavljati državnu potporu zabranjenu tom odredbom. Međutim, zadatak je suda koji je uputio zahtjev da provjeri treba li, uzimajući u obzir sve relevantne elemente spora koji se pred njim vodi, ocijenjene u skladu s elementima tumačenja koje je dao Sud, navedena porezna olakšica biti kvalificirana kao državna potpora u smislu te iste odredbe.

Potpisi

* Jezik postupka: španjolski